

## Міжнародне гуманітарне право

*анотований бібліографічний список*  
2021. – Вип. 28 (1–10 жовтня). – 35 с.  
(<http://nplu.org/article.php?id=423&subject=3>)

### *Книги, статті з наукових періодичних і продовжуваних видань*

1. **Аналіз бойового застосування збройних сил Російської Федерації під час стратегічних командно-штабних навчань серії «Захід»** / М. Я. Павлунько, О. І. Посмітюх, В. Д. Сергієнко, О. І. Богатов // Зб. наук. пр. Центру воен.-стратег. дослідж. Нац. ун-ту оборони України ім. І. Черняхівського. – Київ, 2021. – № 1 (71). – С. 33-40. **Шифр зберігання в Бібліотеці: Бп14984-1(71)** Розглянуто стратегічні командно-штабні навчання серії «Захід», які є основним елементом воєнно-політичної діяльності Союзнаї держави Білорусь та Російської Федерації (РФ) у воєнно-політичній сфері, а також підсумковим етапом бойової підготовки Регіонального угруповання військ їх збройних сил. Проаналізовано форми і способи застосування видів і родів військ збройних сил РФ. Текст: <http://znp-cvds.nuou.org.ua/article/view/233258>

2. **Андріянова Н. М. Застосування воєнної сили для врегулювання сучасних воєнних конфліктів** / Н. М. Андріянова, М. І. Шпура, В. А. Федорієнко // Зб. наук. пр. Центру воен.-стратег. дослідж. Нац. ун-ту оборони України ім. І. Черняхівського. – Київ, 2021. – № 1 (71). – С. 41-45. **Шифр зберігання в Бібліотеці: Бп14984-1(71)** Розглянуто особливості застосування воєнної сили під час врегулювання сучасних воєнних конфліктів в умовах гібридних загроз. Проаналізовано причини використання воєнної сили та міжнародні норми її використання. Текст: <http://znp-cvds.nuou.org.ua/article/view/233396>

3. **Андрощук О. В. Аналіз застосування світових підходів для створення інформаційної інфраструктури Міністерства оборони України** / О. В. Андрощук // Зб. наук. пр. Центру воен.-стратег. дослідж. Нац. ун-ту

оборони України ім. І. Черняхівського. – Київ, 2021. – № 1 (71). – С. 116-122.

**Шифр зберігання в Бібліотеці: Бп14984-1(71)** Розглянуто методологічні підходи щодо управління створенням інформаційної інфраструктури корпоративного рівня, що в світовій практиці застосовуються протягом її життєвого циклу. Запропоновано підходи щодо застосування кращих світових практик для створення інформаційної інфраструктури Міністерства оборони України.

Текст: <http://znpcvds.nuou.org.ua/article/view/233892>

<http://znpcvds.nuou.org.ua/article/view/233892>

4. **Балюк В. Україна в політиці Канади у контексті російської агресії** / Валентин Балюк // Іст.-політ. проблеми сучас. світу : зб. наук. ст. / Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича. — Чернівці, 2020. — Т. 42. — С. 11-26. **Шифр зберігання в Бібліотеці : Бп15572-42** Зазначено, що наявність незалежності суверенної України є передусім важливим чинником для європейської безпеки, чому сприяють сучасні канадсько-українські стосунки. Підраховано, що обидві держави підписали понад 50 документів, які регулюють їх взаємини. Розглянуто окремі з цих документів. Проаналізовано канадсько-українські стосунки від їх започаткування по 2018 рік включно. Виділено їх два етапи – до 2014 року і після агресії РФ проти України. Виокремлено ставлення Канади до російської агресії проти України протягом усіх років; наведено відповідні канадсько-українські документи, що аргументують це ставлення. Надано загальну оцінку російській агресії. На основі окремих документів висвітлено допомогу Україні щодо відбиття агресії, реакцію міжнародної спільноти на неї. Наголошено на підтримці Канадою демократичних і ринкових реформ в Україні. Указано, що влада і канадське суспільство надали істотну підтримку Україні під час Помаранчевої революції та Революції гідності. Влада в Оттаві засудила агресію Росії проти України, приєднуючись до політики санкцій західних країн. Окрім підтримання справи продажу Україні летальної зброї, Оттава чітко висловилася проти анексії Росією Криму та дестабілізації ситуації на Донбасі. Передусім Канада підтримує Україну дипломатичними заходами, а

також у здійсненні економічних реформ, в посиленні системи державної безпеки. Текст: <https://mhpi.chnu.edu.ua/index.php/issues/article/view/242>

5. **Близняк О. Позиції країн Вишеградської групи в політиці ЄС щодо України в умовах російсько-української війни** / Ольга Близняк // Іст.-політ. проблеми сучас. світу : зб. наук. ст. / Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича. — Чернівці, 2020. — Т. 42. — С. 27-35. **Шифр зберігання в Бібліотеці : Бп15572-42** Здійснено спробу дослідити позиції країн Вишеградської групи в політиці ЄС щодо України в умовах російсько-української війни. Зазначено, що російсько-українська війна створила принципово нову ситуацію не лише в Україні, а й у Європі. Доведено, що країни Вишеградської групи активізували діяльність націлену на те, щоб українське питання міцно закріпилося на порядку денному в європейських інституціях. З'ясовано внесок Польщі під час врегулювання російсько-української війни. Окреслено фактори, які впливали на зацікавлення Варшави українським питанням. Проаналізовано позицію Угорщини, Чехії та Словаччини щодо російсько-української війни. Доведено, що найбільш принципову позицію щодо подій в Україні висловлювала Польща. Обґрунтовано думку про те, що позиції Угорщини та Чехії є відверто проросійськими та прагматичними, а Словаччини – поміркованими та мінливими. Підсумовано, що війна на Сході України демонструє, що наразі серед країн Вишеградської групи немає чіткої і головної спільної позиції щодо України та її болючих проблем. Текст:

<https://mhpi.chnu.edu.ua/index.php/issues/article/view/243/211>

6. **Галаган В. І. Пропозиції щодо розроблення та впровадження аналітичного модуля контролю за процесом закупівель товарів, робіт та послуг для потреб Збройних Сил України** / В. І. Галаган // Зб. наук. пр. Центру воен.-стратег. дослідж. Нац. ун-ту оборони України ім. І. Черняхівського. — Київ, 2021. — № 1 (71). — С. 87-92. **Шифр зберігання в Бібліотеці: Бп14984-1(71)** На основі детального аналізу функціонування системи електронних торгів надано пропозиції щодо розроблення та

*впровадження аналітичного модуля контролю за процесом закупівель товарів, робіт і послуг для потреб Збройних сил України (ЗСУ).*

Текст: <http://znp-cvsvd.nuou.org.ua/article/view/233504>

**7. Гільченко О. Л. Проблема трансформації сучасного геополітичного коду України / О. Л. Гільченко // Політикус. — 2020. — № 6. — С. 89-95.** *Проаналізовано місцевий і регіональний рівні визначення геополітичного коду України й надано оцінку його ефективності для забезпечення національної безпеки держави (включаючи її політичну, економічну й військову складову частину). Визначено вигідність політико-географічного розташування України. Зроблено висновок, що фактор географічного положення України як серединної європейської держави традиційно формував багатовекторність її зовнішньої політики.* Текст: [http://politicus.od.ua/6\\_2020/17.pdf](http://politicus.od.ua/6_2020/17.pdf)

**8. Глосарій юридичних понять і термінів з "Історії держави і права України", "Історії держави і права зарубіжних країн" та "Історії вчень про державу і право" : у 2 ч. / Ун-т держ. фіск. служби України. — Ірпінь : Ун-т ДФС України, 2021— Ч. 1 : [А - Л / уклад.: А. Є. Шевченко, С. В. Кудін, М. М. Корінний ; за ред. А. Є. Шевченка]. — 2021. — 549 с.** *Шифр зберігання в Бібліотеці: А814745-1* *Вміщено більше тисячі юридичних термінів, якими користуються правознавці від найдавніших часів до сьогодення, з трьох фундаментальних історико-правових дисциплін, що вивчаються в усіх юридичних закладах вищої освіти (ЗВО) України. Оскільки серед юридичних термінів і номенклатурних назв сучасності дедалі більшого поширення набувають скорочення, у пропонованому словнику наведено значення новітніх аббревіатур. Крім широко вживаної термінологічної лексики, є слова, які вийшли з активного вжитку, та неологізми - термінологічні одиниці, якими іменуються нові правові поняття та явища..*

**9. Грінченко О. І. Питання підвищення ефективності управління мобілізаційною підготовкою оборонного сектору національної економіки України / О. І. Грінченко // Зб. наук. пр. Центру воен.-стратег. дослідж. Нац.**

ун-ту оборони України ім. І. Черняховського. – Київ, 2021. – № 1 (71). – С. 59-66. **Шифр зберігання в Бібліотеці: Бп14984-1(71)** Розглянуто сучасний стан управління мобілізаційною підготовкою оборонного сектора національної економіки України. Розглянуто роль керівництва центральних органів виконавчої влади, органів державної влади, інших державних органів та їх відповідальність за впровадження заходів мобілізаційної підготовки держави. Визначено можливі шляхи підвищення якості функціонування системи управління мобілізаційною підготовкою і мобілізацією національної економіки України. Текст: <http://znp-cvds.nuou.org.ua/article/view/233458>

10. Загорка О. М. Обґрунтування бойового складу угруповання військ для відбиття агресії / О. М. Загорка, В. О. Бойко, І. О. Загорка // Зб. наук. пр. Центру воен.-стратег. дослідж. Нац. ун-ту оборони України ім. І. Черняховського. – Київ, 2021. – № 1 (71). – С. 6-11. **Шифр зберігання в Бібліотеці: Бп14984-1(71)** На підставі двоетапного застосування методу таксономії розроблено методику, що дає змогу більш повно врахувати можливі способи бойових дій військ противника і своїх військ, та забезпечити збалансованість родів військ під час визначення бойового складу угруповання військ для відбиття агресії. Текст: <http://znp-cvds.nuou.org.ua/article/view/231408>

11. Звоздецька О. Протидія дезінформаційним впливам у національному просторі Республіки Польща / Оксана Звоздецька // Іст.-політ. проблеми сучас. світу : зб. наук. ст. / Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича. — Чернівці, 2020. — Т. 42. — С. 160-172. **Шифр зберігання в Бібліотеці: Бп15572-42** Досліджено неетичне використання інформаційного простору для маніпулятивного впливу на особистість і посилення такої діяльності під час виборчих кампаній. У цьому контексті наведено статистичні дані досліджень, які проводилися в Польщі та в ЄС щодо загроз маніпулювання та дезінформування в інформаційному просторі, результати опитування поляків про те, хто повинен боротися з явищем фальшивих новин, а також дані опитування з проблеми розрізнення факту

від думки, некритичністю підходу до вмісту, опублікованого в Інтернеті. Наголошено, що як наслідок, у Польщі все більше засобів масової комунікації запускають послуги, що здійснюють перевірку фактів. Також в останні роки в Польщі спостерігається посилення реагування з боку державних структур на загрози дезінформації та маніпуляції: інтенсивна співпраця та координація діяльності ключових інститутів інформаційної безпеки держави.

Текст:

<https://mhpi.chnu.edu.ua/index.php/issues/article/view/257>

12. **Кириченко С. О. Роль приватних військових компаній у воєнних конфліктах** / С. О. Кириченко // Зб. наук. пр. Центру воєн.-стратег. дослідж. Нац. ун-ту оборони України ім. І. Черняховського. – Київ, 2021. – № 1 (71). – С. 12-17. **Шифр зберігання в Бібліотеці: Бп14984-1(71)** Розглянуто сутність приватних військових компаній, їх класифікацію за видами діяльності, роль у сучасних воєнних конфліктах, зокрема на території України. Текст: <http://znp-cvds.nuou.org.ua/article/view/233094>

13. **Лепіхов А. В. Проектна діяльність у сфері забезпечення національної стійкості: сутність, зміст, структура** / А. В. Лепіхов, Г. С. Храпач // Зб. наук. пр. Центру воєн.-стратег. дослідж. Нац. ун-ту оборони України ім. І. Черняховського. – Київ, 2021. – № 1 (71). – С. 18-26. **Шифр зберігання в Бібліотеці: Бп14984-1(71)** Визначено сутність, зміст та структури проектної діяльності у сфері забезпечення національної стійкості. Зазначено, що зміст соціального проектування системи забезпечення національної стійкості передбачає визначення місії, цілей, функцій і завдань, а також розроблення механізмів забезпечення національної стійкості. Визначено структуру проектної діяльності у сфері забезпечення національної стійкості України в умовах динамічного безпекового середовища, яка містить п'ять етапів. Текст: <http://znp-cvds.nuou.org.ua/article/view/233204>

14. **Литовченко Г. Д. Аналіз процесів управління інформаційним забезпеченням інформаційних систем у сфері управління оборонними ресурсами** / Г. Д. Литовченко // Зб. наук. пр. Центру воєн.-стратег. дослідж. Нац. ун-ту оборони України ім. І. Черняхівського. – Київ, 2021. – № 1 (71). – С. 123-127. **Шифр зберігання в Бібліотеці: Бп14984-1(71)** Проаналізовано підхід Business Information Services Library (бібліотеки найкращих практик управління інформаційним забезпеченням) щодо його застосування для інформаційного забезпечення інформаційних систем стратегічного управління оборонними ресурсами в Україні. Текст: <http://znpcvds.nuou.org.ua/article/view/233949>

15. **Лобко М. М. Інституційна модель системи оборони України** / М. М. Лобко, А. Й. Фучко, В. М. Копистира // Зб. наук. пр. Центру воєн.-стратег. дослідж. Нац. ун-ту оборони України ім. І. Черняхівського. – Київ, 2021. – № 1 (71). – С. 82-86 . **Шифр зберігання в Бібліотеці: Бп14984-1(71)** Розкрито поняття «оборона України», «система оборони», «модель системи оборони України». Сформовано структурно-описовий обрис «інституційної моделі системи оборони України». Визначено структуру інституційної моделі системи оборони України: відношення, зв'язки та взаємодію між її елементами (компонентами) під час виконання покладених функцій і завдань оборони. Текст: <http://znpcvds.nuou.org.ua/article/view/233662>

16. **Мартинюк В. Роль політичної складової у процесі євроатлантичної інтеграції України** / Віталій Мартинюк // Іст.-політ. проблеми сучас. світу : зб. наук. ст. / Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича. — Чернівці, 2020. — Т. 42. — С. 57-69. **Шифр зберігання в Бібліотеці : Бп15572-42** Зазначено, що політична складова євроатлантичної інтеграції України особливо актуалізувалась у контексті агресії РФ проти України та після внесення у 2019 році змін до Конституції України, якими був зафіксований курс держави на повноправне членство в Організації Північноатлантичного договору. Доведено, що роль євроатлантичної

інтеграції визначається політичною діяльністю НАТО, політичною складовою двосторонніх документів і нормативно-правових актів європейської інтеграції України, важливістю політичних рішень, залученням усіх державних органів влади до процесу євроатлантичної інтеграції, активізацією невійськових сегментів співробітництва між Україною та НАТО й їх більшою зрозумілістю, на відміну від суто військових, для українського суспільства. Обґрунтовано необхідність посилення політичної складової євроатлантичної інтеграції, підвищення ефективності окремих структурних підрозділів державних органів влади України та активізації їхньої діяльності з інформування суспільства про виконання ними заходів у цій сфері. Такий підхід, разом із більшим залученням наукових, експертних та громадських кіл до процесу євроатлантичної інтеграції, сприятиме підвищенню ефективності виконання завдань цього процесу, рівню підтримки курсу України на членство в НАТО, а також скоординованості та поглибленню співпраці між Україною й Альянсом.

Текст:

<https://mhpi.chnu.edu.ua/index.php/issues/article/view/247>

17. **Матеріали науково-практичної конференції "Теорія та практика сучасної юриспруденції", 30 травня 2021 р., м. Харків / Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. — Харків : Бровін О. В., 2021. — Вип. 2. — 528 с. Шифр зберігання в Бібліотеці: A815025-2** Зі змісту: Холодна війна – подія, яка кардинально змінила історію людства / М. В. Коваленко. – С. 53-55; Комісія ООН з роззброєння, її створення та робота / С. Ю. Павлюк. – С. 90-92; Наслідки Другої світової війни для країн Європи / Г. В. Степний. – С.119-120; Причини і наслідки застосування ядерної зброї на прикладі Хіросіми і Нагасакі / В. А. Шинкарьова. – С. 135-136.

18. **Матеріали XXVI науково-практичної конференції "Теорія та практика сучасної юриспруденції", 20 грудня 2020 р., м. Харків / Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. — Харків : Бровін О. В., 2020. — Т. 1. — 337 с. Шифр зберігання в Бібліотеці: A815024-1** Зі змісту: Тероризм як міжнародний злочин / Е. О. Левіна. – С. 186-188; Міжнародне

співробітництво у боротьбі з тероризмом / В. С. Овчаренко. – С. 204-206; Міжнародне гуманітарне право як прояв гуманізації суспільства / О. О. Плетньов. – С. 215-216; Поняття та сутність тероризму у міжнародному праві / О. О. Ярошенок. – С. 244-247.

19. **Матеріали XXVI науково-практичної конференції "Теорія та практика сучасної юриспруденції", 20 грудня 2020 р., м. Харків** / Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. — Харків : Бровін О. В., 2020. — Т. 2. — 369 с. **Шифр зберігання в Бібліотеці: A815024-2** *Зі змісту: Право на судовий захист в умовах збройного конфлікту / Т. І. Азаренко. – С. 4-5.*

20. **Махмурова-Дишлюк О. П. Права і свободи людини та громадянина в умовах збройного конфлікту в Україні як об'єкт адміністративно-правового забезпечення** / О. П. Махмурова-Дишлюк // Прав. позиція. — 2020. — № 4. — С. 34-36. *Визначено, що міжнародне гуманітарне право не містить заборони на ведення війни, цю заборону містять інші норми міжнародного права. Міжнародне гуманітарне право застосовується лише в разі збройного конфлікту та створено державами саме для того, щоб накласти певні межі на насильство під час війни, обмежити страждання, захистити жертв війни. З'ясовано, що міжнародне гуманітарне право не забороняє застосовувати зброю задля виведення комбатантів зі строю шляхом вбивства, поранення чи нанесення важких психологічних травм у бою. Комбати будь-якої сторони конфлікту мають право безпосередньо брати участь у військових діях. Міжнародне гуманітарне право забороняє застосування військової сили щодо не комбатантів і цивільних осіб. Зроблено висновок, що права і свободи людини та громадянина в умовах збройних конфліктів в Україні як об'єкт адміністративно-правового забезпечення – це нематеріальні (життя, здоров'я, честь, гідність тощо) та матеріальні (харчування, житло, одяг, фінанси тощо) цінності, які, відповідно до наданої компетенції, в процесі надання адміністративних послуг і виконавчої діяльності надаються суб'єктами публічної адміністрації особам, що постраждали внаслідок*

збройного конфлікту.

Текст:

<http://legalposition.umsf.in.ua/archive/2020/4/9.pdf>

21. **Мєдведєва О. Р. Роль ООН у врегулюванні міжнародних конфліктів** [Електронний ресурс] / О. Р. Мєдведєва, Д. С. Лікарчук // Молодий вчений. — 2021. — № 4. — Електрон. дані. Висвітлено сутнісь історії створення перших міжнародних організацій, вивчено специфіку їхнього розвитку та співпраці на міжнародній політичній арені. Детально розглянуто діяльність найбільшої та найвпливовішої міжнародної організації сучасності, такої як Організація Об'єднаних Націй (ООН). Доведено, що історія міжнародних організацій, їх суть, цілі, принципи створення та робота є важливими компонентами для вивчення у контексті міжнародних відносин. Текст: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2021-4-92-52>

22. **Моцок В. Задля поширення демократії чи подолання кризи: політичний й ідеологічний вплив Польщі на Україну в умовах Української кризи** / Віталій Моцок // Іст.-політ. проблеми сучас. світу : зб. наук. ст. / Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича. — Чернівці, 2020. — Т. 42. — С. 204-213. *Шифр зберігання в Бібліотеці : Бп15572-42* Досліджено політичний та ідеологічний вплив Польщі на Україну в умовах Української кризи у контексті того, чи були зусилля Польщі спрямовані на поширення демократії, здебільшого з боку Європейського Союзу, чи на подолання кризи в Україні. Проаналізовано польський політичний та ідеологічний вплив на Україну під час розвитку Української кризи в 2013 - 2014 рр., яка відбувалася в умовах Євромайдану і Революції Гідності та в контексті зусиль ЄС із поширення демократії щодо України. Розглянуто сприяння Польщі у боротьбі з поширенням російського авторитаризму в умовах російсько-української гібридної війни 2014 - 2020 рр. Українську кризу і посткризовий процес висвітлено як значний мотивуючий фактор, який здійснює важливу роль у посиленні демократичних орієнтацій українського суспільства, а участь зовнішніх сил, передусім консолідованого Заходу, як його істотний чинник. Текст: <https://mhpi.chnu.edu.ua/index.php/issues/article/view/262>

23. **Нікіфоренко В. С. Формування та реалізація державної політики у сфері безпеки державного кордону України** / Володимир Степанович Нікіфоренко ; [наук. ред. С. О. Кузніченко] ; Одес. держ. ун-т внутр. справ. — Одеса : Гельветика, 2020. — 430 с. **Шифр зберігання в Бібліотеці: A815031** Висвітлено теоретико-методологічні основи пізнання сутності та змісту державної політики у сфері безпеки державного кордону. Розглянуто правові засади формування та реалізації безпекової політики у сфері державного кордону. Значну увагу приділено адміністративно-правовому механізму забезпечення безпеки державного кордону. Окреслено напрями вдосконалення адміністрування системи забезпечення державного кордону.

24. **Публічне управління для сталого розвитку: виклики та перспективи на національному та місцевому рівнях** : матеріали IV Міжнар. наук.-практ. конф., 27 - 28 трав. 2021 р., (присвяч. 30-річчю незалежності України). — Маріуполь : Халіков Р. Р., 2021. — 279 с. — **Шифр зберігання в Бібліотеці : A815372** Зі змісту: Аналіз закону про особливий статус Донбасу / А. В. Ісаєва, М. І. Зелінська. — С. 207-210; Необхідність розробки механізмів реалізації цивільно-військового співробітництва на регіональному рівні / І. В. Ушаков. — С. 244-247.

25. **Сиводєд І. С. Огляд місця події як невідкладна слідча дія при розслідуванні умисних вбивств військовослужбовців у період проведення бойових дій** / І. С. Сиводєд // Право і сусп-во. — 2020. — № 6. — С. 219-225. Розглянуто проблему формування криміналістичної теорії організації та тактики огляду місця події в розслідуванні вбивства військовослужбовців у період проведення бойових дій. Доведено практичне значення вказаної характеристики в організації розслідування вбивства військовослужбовців у період проведення бойових дій, у побудові методичних рекомендацій із досудового розслідування цієї групи кримінальних правопорушень.

Текст:

[http://pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2020/6\\_2020/33.pdf](http://pravoisuspilstvo.org.ua/archive/2020/6_2020/33.pdf)

26. **Стефанчук Р. О. Народовладдя та надзвичайні правові режими (міжнародний досвід та українська модель) /** Руслан Олексійович Стефанчук, Сергій Кузніченко, Артем Янчук. — Одеса : Гельветика, 2020. — 251 с. ***Шифр зберігання в Бібліотеці: A815013** Розглянуто базові теоретико-концептуальні аспекти становлення й розвитку інститутів народовладдя та надзвичайних правових режимів в умовах глобалізації. Розкрито причини та особливості впливу принципу народовладдя на надзвичайні правові режими в Україні. На основі положень нормативних актів і новітніх досліджень виокремлено особливості інститутів народовладдя та надзвичайних правових режимів за сучасних умов. Проаналізовано вплив глобальних небезпек на інститути безпосередньої демократії.*

27. **Тарасюк А. В. Теоретико-правове підґрунтя інформаційної етики в системі забезпечення кібербезпеки /** А. В. Тарасюк // Прав. позиція. — 2020. — № 4. — С. 48-52. *Подано теоретико-правовий аналіз актуальних питань інформаційної етики як складової частини системи забезпечення кібербезпеки людини, суспільства й держави. Досліджено тенденції розвитку та використання інформаційно-телекомунікаційних технологій та кіберпростору. Доведено, що теорія інформаційної та кібернетичної безпеки об'єднує прикладні моменти різних наук для вивчення сутності, змісту, форм, засобів і методів її забезпечення, перетворюється на методологічну базу та початковий пункт подальших розробок окремих, спеціалізованих інформаційно-безпекових концепцій. Наголошено, що одним із найважливіших завдань інформаційної етики, спрямованим на сприяння гуманізації суспільства, є домагання того, щоби захист прав і свобод людини став головним пріоритетом у застосуванні інформаційних технологій і використанні кіберпростору. Указано, що важливість такого завдання підтверджується, зокрема, тим, що у положеннях Декларації прав людини Організації Об'єднаних Націй (ООН) принципи інформаційної етики знайшли своє відображення. Двоєдиною умовою виконання цього завдання є*

створення у глобальних інформаційних мережах якомога більшого легітимного контенту, а також забезпечення доступності інформації, відповідних технологій, кіберпростору для якнайширшого загалу.

Текст: <http://legalposition.umsf.in.ua/archive/2020/4/12.pdf>

28. **Федянович Д. Л. Рекомендації щодо протидії агентам впливу та рухам опору, які діють в інтересах держави – ініціатора гібридної агресії** / Д. Л. Федянович, С. М. Возняк, В. І. Доброгурський // Зб. наук. пр. Центру воєн.-стратег. дослідж. Нац. ун-ту оборони України ім. І. Черняхівського. – Київ, 2021. – № 1 (71). – С. 27-32. **Шифр зберігання в Бібліотеці: Бп14984-1(71)** Зазначено, що досвід України у протидії гібридній агресії показав, що держава-ініціатор гібридної агресії (Російська Федерація) використовує всі можливі інструменти та механізми для досягнення стратегічних цілей деструктивного впливу на відповідні сфери національної безпеки держави, проти якої вона здійснює агресію. Надано рекомендації щодо протидії агентам впливу та рухам опору, які діють в інтересах держави-агресора. Визначено основні сфери національної безпеки та об'єкти впливу, на які спрямована дія агентів впливу. Розкрито роль агентів впливу у дестабілізації суспільно-політичної обстановки. Запропоновано методи боротьби з агентами впливу, які доцільно застосовувати на прихованій фазі гібридної агресії. Наведено напрями удосконалення асиметричної протидії гібридним загрозам завдяки вирішенню проблемних питань протидії агентам впливу та рухами опору.

Текст: <http://znp-cvds.nuou.org.ua/article/view/233211>

29. **Чернадчук Т. О. До питання боротьби з кіберзлочинністю у сфері протидії загрозі інформаційній безпеці країни в умовах цифрової трансформації** / Т. О. Чернадчук // Приват. та публіч. право. — 2021. — № 1. — С. 54-59. Обґрунтовано потребу в забезпеченні інформаційної безпеки, що зумовлено відповідними факторами. Узагальнено міжнародні та національні акти, що становлять правову основу боротьби з кіберзлочинами. Розкрито поняття «кіберзлочинність» на законодавчому та доктринальному рівнях,

види кіберзлочинів, їх характерні особливості на противагу традиційним злочинам, а також чинники поширення кіберзлочинності та організованої кіберзлочинності. Текст: [http://pp-law.in.ua/archive/1\\_2021/11.pdf](http://pp-law.in.ua/archive/1_2021/11.pdf)

30. **Щипанський П. В. Оборонний менеджмент: підходи до управління процесами оборонного планування** / П. В. Щипанський, Ф. В. Саганюк, Ю. М. Мудрак // Зб. наук. пр. Центру воєн.-стратег. дослідж. Нац. ун-ту оборони України ім. І. Черняхівського. – Київ, 2021. – № 1 (71). – С. 52-58. **Шифр зберігання в Бібліотеці: Бп14984-1(71)** Зазначено, що державна політика у воєнній сфері, сферах оборони і військового будівництва зараз спрямовується на створення сучасних мобільних і боєздатних сил оборони, які користуватимуться повагою в суспільстві та в іноземних партнерів і міжнародних організацій, спільно з іншими інституціями держави забезпечуватимуть оборону України, захист її суверенітету, територіальної цілісності і недоторканності. Розглянуто можливі підходи до формування сучасної моделі управління процесами оборонного планування, наближення їх до сучасних збройних сил, а також до принципів і стандартів в арміях розвинених держав-членів НАТО. Текст: <http://znp-cvds.nuou.org.ua/article/view/233432>

31. **Щурко О. М. Національна ідентичність як чинник формування міжнародного образу держави** / О. М. Щурко, М. М. Голик // Політикус. — 2020. — № 6. — С. 68-72. Доведено, що саме національна ідентичність виступає джерелом побудови смислів для громадян, на її основі вони ідентифікують себе з державою, а міжнародний образ держави, який вона транслює в міжнародне середовище, визначає її суб'єктність у здійсненні зовнішньої політики. Наголошено, що в умовах віртуалізації світового політичного простору, новітніх інформаційно-комунікаційних технологій і вірулентності інформації, яку використовують держави в процесах конкурентної боротьби, відсутність ефективних іміджевих стратегій просування позитивного образу держави становить загрозу національній безпеці держави. Текст: [http://politicus.od.ua/6\\_2020/14.pdf](http://politicus.od.ua/6_2020/14.pdf)

32. **Яким'як С. В. Аналіз чинників, які впливають на виконання завдань Військово-Морськими Силами під час захисту економічної діяльності держави на морі в умовах гібридних дій противника** / С. В. Яким'як, Є. А. Вдовицький // Зб. наук. пр. Центру воєн.-стратег. дослідж. Нац. ун-ту оборони України ім. І. Черняховського. – Київ, 2021. – № 1 (71). – С. 75-81. **Шифр зберігання в Бібліотеці: Бп14984-1(71)** Проаналізовано зовнішні та внутрішні чинники, які впливають на ефективність застосування Військово-Морських сил Збройних сил України (ВМС ЗС України) під час виконання завдань захисту економічної діяльності держави на морі в умовах гібридних дій Російської Федерації (РФ). Текст: <http://znp-cvds.nuou.org.ua/article/view/233652>

33. **Duginets G. Hybrid war as a new form of interstate confrontation = Гібридна війна як нова форма міждержавного протистояння** / Ganna Duginets, Tetiana Busarieva // Інтелект XXI. — 2021. — № 3. — С. 5-8. Зазначено, що в умовах глобалізації та посилення взаємного впливу країн в світовому просторі, а також стрімкого розвитку інформаційних технологій міждержавні суперництво і протистояння можуть приймати принципово нові форми. У зв'язку з цим важливу роль набувають питання генезису феномена гібридних воєн та їх нова форма міждержавного протистояння. Констатовано, що «гібридна війна» стала журналістським кліше для позначення дій держав, що не вписуються в межі традиційної військово-силової парадигми, і це вкрай негативно позначається на перспективах нормативноправового регулювання даного явища. Крім того, інформаційно-комунікаційна сфера в силу її динамізму є занадто складним об'єктом міжнародно-правового регулювання. Зауважено, що інформаційне протиборство завжди було невід'ємною частиною традиційного військово-силового протистояння держав, проте останніми роками супроводжуються безпрецедентним зростанням значущості інформаційного компонента в міждержавних відносинах. Проаналізовано концепції гібридної війни з позицій міждисциплінарного підходу; доведено

*гіпотезу про те, що гібридна війна, як закономірний результат глобалізації, є не просто технологією міждержавної конфронтації, а окремою концепцією, яка на практиці є основою сучасного міждержавного протистояння Росії та США. Відзначено, що проблема гібридної війни є відносно новою, у зв'язку з чим виникає велика кількість тлумачень цієї дефініції, що ускладнює селекцію ефективних механізмів протидії гібридному агресору.*

Текст:

[http://www.intellect21.nuft.org.ua/journal/2021/2021\\_3/3.pdf](http://www.intellect21.nuft.org.ua/journal/2021/2021_3/3.pdf)

### ***Статті з періодичних видань***

34. **Алексєєва І. Будинок Порошенка під Києвом спробували взяти штурмом, але втрутилися ветерани АТО (відео) [Електронний ресурс] / Ірина Алексєєва // Fakty. ua : [веб-сайт]. – 2021. – 9 жовт. — Електрон. дані. Зазначено, що народний депутат України від фракції «Європейська Солідарність» Ірина Геращенко повідомила у соцмережі про те, що в Козині під Києвом «тітушки, яких вночі набирали в соцмережах на проплачені «акції», почали прориватися в будинок Петра Порошенка» – п'ятого Президента України, нині – народного депутата України, лідера партії «Європейська Солідарність». І. Геращенко зауважила, що до акції залучили неповнолітніх. За інформацією поліції, опівночі в селі Козин почалася «мирна акція двох громадських організацій із різними точками зору на політичні події в країні». Указано, що в Козин прибуло понад 60 працівників Обухівського районного управління поліції, поліції діалогу та спецпризначенців. Наведено також тези допису в соцмережі колишнього радника П. Порошенка Юрія Бірюкова, який опублікував фото та повідомив, що «вартує такий захід 500–600 гривень за тушку, оплачено 3 години» та ветерана АТО Олексія Петрова, який звернувся до ветеранів щодо підтримки. Подано відео з місця події.**

Текст:

<https://ukrainenews.fakty.ua/386844-dom-poroshenko-pod-kievom-popytalis-vzyat-shturmom-no-vmeshalis-veterany-ato-video>

35. **Бердинських К. Не перший, але й не другий** / Крістіна Бердинських, Дмитро Бобрицький // Газета по-українськи. – 2021. – № 36 (30 верес.). — С. 18-21. *Йдеться про виклики, які взяв на себе керівник Офісу Президента (ОП) Андрій Єрмак. Так, він очолив робочу групу з реалізації проєкту "Президентський університет", став головою робочої групи з питань інноваційного розвитку економіки та керівником Конгресу місцевих і регіональних влад тощо. А у середині вересня А. Єрмак очолив робочу групу, яка має нейтралізувати ризики від збудованого росіянами в напрямку Німеччини газопроводу «Північний потік – 2».* Текст:

<https://nv.ua/ukr/ukraine/politics/andriy-yermak-lyudina-chiji-povnovazhennya-postupayutsya-lishe-prezidentskim-novini-ukrajini-50186479.html>

36. **Відбулося засідання Бюро Парламентського комітету асоціації між Україною та ЄС** [Електронний ресурс] / Інформ. упр. Апарату Верхов. Ради України // Голос України. – 2021. – 7 жовт. (№ 191). — Електрон. дані. *Подано текст спільної заяви співголів Парламентського комітету асоціації Вадима Галайчука та Вітольда Яна Ващиковські за результатами неформального засідання Бюро, яке відбулося 29 вересня 2021 року. У документі зазначено, що на засіданні проведено "відкритий обмін думками щодо очікувань та пріоритетів майбутнього двостороннього саміту, який має досягти значних результатів та закріпити здобутки шляхом досягнення конкретних домовленостей, сприяння поглибленню секторальної інтеграції та обговорення співробітництва з усіх питань, що становлять взаємний інтерес, зокрема, енергетичної безпеки та Європейського зеленого курсу". Парламентарії підтвердили "спільну рішучість дотримуватись норм міжнародного права та принципу територіальної цілісності, засуджувати примусову та масову видачу Російською Федерацією паспортів українським громадянам, а також залучення мешканців Криму та тимчасово окупованих територій у*

Донецькій та Луганській областях до участі у нещодавніх виборах до Державної думи, що підриває чесність та легітимність виборчих процесів у Росії”. Сторони відзначили, що ”залишаються відданими збереженню уваги на міжнародному рівні до питання незаконної анексії Криму та пов’язаних з цим серйозних і системних порушень прав людини”, та приділили увагу ”поточному стану процесу врегулювання конфліктів шляхом проведення переговорів у різних форматах та поточному стану справ у сусідніх країнах, зокрема ситуації в Білорусі” тощо. Текст:

<http://www.golos.com.ua/article/351999>

37. **Гал І. В Україні з 1 жовтня розпочався осінній призов: кого закликають** [Електронний ресурс] / Ірина Гал // Fakty. ua : [веб-сайт]. – 2021. – 1 жовт. — Електрон. дані. *Йдеться про початок з 1 жовтня в Україні осіннього призову до лав Збройних сил України (ЗСУ) та інших структур, який триватиме до 21 грудня. Як повідомили у Генштабі ЗСУ, Кабінет Міністрів України (КМ України) встановив чисельність майбутніх строковиків у кількості 13 575 осіб: до лав ЗСУ призовуть 6500 осіб, в Національну гвардію — 4775 чоловік, до Державної погранслужби — 1700 осіб, до Державної спеціальної служби транспорту — 600 чоловік.* Текст: <https://ukrainenews.fakty.ua/386267-v-ukraine-s-1-oktyabrya-nachalsya-osennij-prizyv-kogo-prizyvayut>

38. **Гал І. «Диво руками нейрохірургів»: у Дніпрі врятували бійця з наскрізь простреленою головою** [Електронний ресурс] / Ірина Гал // Fakty. ua : [веб-сайт]. – 2021. – 7 жовт. — Електрон. дані. *Йдеться про те, що у Дніпропетровській обласній клінічній лікарні ім. І. І. Мечникова врятували бійця Збройних сил України (ЗСУ), який отримав у зоні проведення операції Об'єднаних сил (ООС) наскрізне діаметральне кульове поранення головного мозку. «Коли надії немає зовсім, сталося диво руками нейрохірургів лікарні Мечникова», — написав на своїй сторінці у соцмережах гендиректор лікарні Сергій Риженко. За його словами, медики провели багаточасову складну операцію і наразі Андрій дуже успішно продовжує реабілітацію у*

Львівському клінічному військово-медичному центрі. С. Риженко написав про ще одну сенсацію - повну свідомість прооперованого бійця та виклав відео, де Андрій передає привіт своїм побратимам. Текст:

<https://health.fakty.ua/386666-chudo-rukami-nejrohirurgov-v-dnepre-spasli-bojcas-naskvoz-prostrelennoj-golovoj>

39. **Гал І. На Донбасі поранений український військовий: окупанти шість разів порушували режим тиші** [Електронний ресурс] / Ірина Гал // Fakty. ua : [веб-сайт]. – 2021. – 8 жовт. — Електрон. дані. *Йдеться про ситуацію у зоні операції Об'єднаних сил (ООС) на Донбасі. Так, за даними штабу ООС, за добу 7 жовтня супротивник шість разів порушував режим припинення вогню — вогонь вівся, у тому числі, й із забороненого мінськими домовленостями озброєння. Бойовики обстрілювали позиції Збройних сил України (ЗСУ) біля Золотого-4 та Троїцького. Як повідомили у штабі ООС, «один військовослужбовець Об'єднаних сил отримав поранення. ... Його евакуювали до лікувального закладу. Стан здоров'я бійця — середньої тяжкості. Щоб змусити противника припинити вогневу активність, українські військовослужбовці відкривали вогонь, не застосовуючи заборонене мінськими домовленостями озброєння».* Текст: <https://ukrainenews.fakty.ua/386731-na-donbasse-ranen-ukrainskij-voennyj-okkupanty-shest-raz-narushali-rezhim-tishiny>

40. **Гришко Р. У вересні Україна втратила сімох захисників** / Руслан Гришко // Газета по-українськи. – 2021. – 7 жовт. (№ 40). — С. 4. *Йдеться про те, що протягом вересня російські найманці жодного дня не дотримувалися режиму повного припинення вогню, який самі й обіцяли з 27 липня 2020 року. Обстрілювали захисників України 222 рази. Загинули семеро українських військових, поранення отримали 34. Зазначено, що наймолодшому загиблому було 24 роки, найстаршому – 49. Найбільших втрат зазнала 57-ма мотопіхотна бригада – тут загинули троє. По одному військовому полягло у 74-му розвідувальному батальйоні, 503-му батальйоні морської піхоти, 54-ій механізованій і 25-ій повітряно-десантній бригадах.*

Текст: <https://gazeta.ua/articles/ukraine-newspaper/valentina-cepurnogo-vbili-na-drugij-den-pislya-demobilizaciyi/1054868>

41. **Депутати закликали реагувати на порушення Росією міжнародних домовленостей** [Електронний ресурс] / Інформ. упр. Апарату Верхов. Ради України // *Голос України*. – 2021. – 6 жовт. (№ 190). — Електрон. дані. *Йдеться про зустріч голови Комітету Верховної Ради України (ВР України) з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій у Донецькій, Луганській областях та Автономної Республіки Крим, міста Севастополя, національних меншин і міжнаціональних відносин Дмитра Лубінця та голови підкомітету з питань міжпарламентського співробітництва, двосторонніх та багатосторонніх відносин Комітету ВР України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва Єлизавети Ясько з представниками Асамблеї діаспор світу. Обговорено низку актуальних проблем, зокрема, питання дотримання та захисту прав національних меншин і корінних народів в Україні та забезпечення прав і свобод осіб, постраждалих унаслідок збройного конфлікту та тимчасової окупації частини території України. У ході зустрічі Дмитро Лубінець акцентував увагу на агресії Російської Федерації (РФ) проти України та звернувся до представників Асамблеї діаспор світу з проханням реагувати на порушення РФ міжнародних домовленостей.* Текст: <http://www.golos.com.ua/article/351973>

42. **Десантник Олексій Стрижак загинув під час артобстрілу поблизу Ясинуватої, фото** [Електронний ресурс] // *Україна молода*. – 2021. – 1 жовт. — Електрон. дані. *Йдеться про загибель десантника, уродженця міста Зеленодольськ Дніпропетровської області Олексія Стрижака з позивним «Бракон'єр», під час ворожого артилерійського обстрілу позицій ЗСУ біля села Кам'янка поблизу окупованої Ясинуватої Донецької області, 30 вересня. Захиснику України було 39.*

років.

Текст: <https://www.umoloda.kiev.ua/number/0/2006/160807/>

43. **Євросоюз розглядає формування військової навчальної місії в Україні - ЗМІ** [Електронний ресурс] // Україна молода. – 2021. – 3 жовт. – Електрон. дані. *Йдеться про розгляд Європейським Союзом (ЄС) можливості створення європейської військової навчальної місії в Україні. Це відбувається на тлі загострення бойових дій на Донбасі, спровокованого активністю гібридних військ Росії. Як проінформувала "Україна молода", про це повідомило німецьке видання Welt am Sonntag із посиланням на документи EEAS (Європейської служби зовнішніх зв'язків). Документ Європейської служби зовнішніх зв'язків передбачає, що створення такої місії стане вираженням солідарності з Україною з урахуванням військової активності Росії біля українських кордонів і на окупованих територіях. За даними німецьких журналістів, на створенні військової місії наполягають Литва, Латвія, Естонія, а також Польща, Румунія і Словаччина. Крім того, таку позицію підтримують Швеція і Фінляндія. Крім варіанта створення військової місії, Євросоюз розглядає низку інших способів посилення військового потенціалу Збройних сил України. Серед них – розширення консультативної місії ЄС щодо реформи сектора громадянської безпеки України, яка існує з 2014 року.*

Текст :

<https://www.umoloda.kiev.ua/number/0/180/160840/>

44. **Кащенко Д. «За цю ротацію в бригаді десять загиблих. Війна триває»: полковник Дмитро Кащенко після двох поранень повернувся на фронт** [Електронний ресурс] / Дмитро Кащенко ; бесіду вела Віолетта Кіртока // Fakty. ua : [веб-сайт]. – 2021. – 7 жовт. — Електрон. дані. *Наведено матеріали бесіди з командиром 58-ої бригади полковником Дмитром Кащенком, який у 2014 році був двічі поранений у Пісках під Донецьком і повернувся на фронт. Під час «прогулянки» на лінії вогню у зоні операції Об'єднаних сил (ООС), де наразі розташована його бригада, він розповів про моменти, коли сам був поранений, надавав допомогу потерпілому добровольцю, ухвалював рішення, хто поїде в Донецький аеропорт, який тоді був форпостом оборони; показав місця у межах видимості, про які згадував:*

село Водяне, колишню військову частину протиповітряної оборони, відому під назвою «Зеніт», новий термінал Донецького аеропорту, Авдіївський коксохім тощо. Головну увагу приділив нинішній ситуації у зоні ООС, наголосивши, що «війна триває. ... В бригаді за цю ротацию ... вже десять загиблих. Це все під час перемир'я... Сподіваюся, більше не буде. Кожен боєць безцінний. І важливо воювати так, щоб втрат не було». Текст: <https://society.fakty.ua/386653-za-etu-rotaciyu-v-brigade-desyat-pogibshih-vojna-prodolzhaetsya-polkovnik-dmitrij-kacshenko-posle-dvuh-ranenij-vernulsya-na-front>

45. **Княжич Д. Будапешт допомагає Москві знищити український транзит** / Дмитро Княжич // Газета по-українськи. – 2021. – 7 жовт. (№ 40). — С. 1, 17. *Йдеться про те, що 1 жовтня російський Газпром зупинив транзит газу в Угорщину через Україну. Зробив це всупереч контракту на рік – з 1 жовтня 2021-го до 30 вересня наступного року. Росіяни почали постачати газ в Угорщину через "Балканський потік" і трубопроводи Південно-Східної Європи. "Балканський потік" – це продовження "Турецького потоку". Тож газ в Угорщину постачатимуть через Болгарію та Сербію. Це начебто гарантує надійний транзит, кажуть у Газпромі.* Текст: [https://gazeta.ua/articles/comments-newspaper/\\_budapesht-dopomagaye-moskvi-znischiti-ukrayinskij-tranzit/1054866](https://gazeta.ua/articles/comments-newspaper/_budapesht-dopomagaye-moskvi-znischiti-ukrayinskij-tranzit/1054866)

46. **Козлов І. «Багато хто не сподівався, що вдасться врятуватися»: The New York Times про неймовірну операцію українських спецслужб у Афганістані** [Електронний ресурс] / Ігор Козлов // Fakty. ua : [веб-сайт]. – 2021. – 4 жовт. — Електрон. дані. Зазначено, що у серпні в Афганістані влада стрімко перейшла до руху «Талібан» після того, як США та їх союзники по НАТО вирішили вивести свої армійські підрозділи. Масова евакуація з Кабула іноземців та афганців, які працювали на західні держави, проходила з великим успіхом і не була спокійною. В аеропорту столиці зібралися десятки тисяч людей, які прагнули залишити країну. Останній літак союзників покинув Кабул 31 серпня. Однак у середині

вересня зі столиці Афганістану вдалося евакуювати ще майже 100 осіб. І зробили це українські військові! Про цю неймовірно небезпечну та героїчну операцію розповіла американська газета «The New York Times» у статті «Нервова поїздка до Кабулу: Як Україна домовилася з «Талібаном» та врятувала 96 осіб» («A Nervy Trip to Kabul: How Ukraine Negotiated With the Taliban and Rescued 96 Afghans»). Наведено переклад цього матеріалу, підготовлений «Фактами». Текст: <https://world.fakty.ua/386448-mnogie-ne-nadeyalis-hto-im-udastsya-spastis-the-new-york-times-o-neveroyatnoj-operacii-ukrainskih-specsluzhb-v-afganistane>

47. **Крючков О. "Хочу додому, в Україну!" : чимало українців, які живуть в "ЛНР/ДНР", вже протверезіли: "самостійність" їхніх ніким не визнаних республік викликає в багатьох не лише страх, а й протест /** Олександр Крючков // Уряд. кур'єр. – 2021. – 5 жовт. (№ 192). — С. 5. *Йдеться про ситуацію на окупованій території Донбасу, мешканці якої скаржаться на погіршення умов життя та чекають повернення української влади. Надано інформацію про розвиток Станиці Луганської – населеного пункту на лінії розмежування, в якому за останні роки за допомоги міжнародних партнерів реалізовано низку соціальних програм, зокрема, покращується транспортне сполучення та активно відновлюється й розбудовується інфраструктура.* Текст: <https://ukurier.gov.ua/uk/articles/hochu-dodomu-v-ukrayinu/>

48. **Куш П. Хоч добре знали, за кого голосували : після участі у виборах сусідньої держави-агресора жителі окупованого Донбасу дуже розчаровані тим, що їх використали /** Павло Куш // Уряд. кур'єр. – 2021. – 6 жовт. (№ 193). — С. 3. *Йдеться про загострення на лінії зіткнення та ситуацію на окупованих територіях, де держава-агресор продовжує кампанію з роздачі російських паспортів та поширює різноманітну дезінформацію щодо України та її збройних сил. Відзначено значне погіршення соціально-економічної ситуації в ОРДЛО, зокрема зазначено, що останнім часом значно зросли ціни на продукти харчування та необхідні*

товари. Крім того, жителів непідконтрольної Україні території окупанти примусили брати участь у виборах до Державної думи Російської Федерації (РФ), зокрема, напередодні виборів в бюджетних установах і організаціях працівникам активно оформляли чинні в РФ страхові номери індивідуального особистого рахунку нібито для соціальних виплат, а насправді використали це для проведення дистанційного голосування. Текст:

<https://ukurier.gov.ua/uk/articles/hoch-dobre-znali-za-kogo-golosovali/>

49. **Куш П. Читанка у камуфляжі : художні й документальні книжки учасників АТО/ООС та волонтерів ставлять надійний заслін токсичній російській пропаганді** / Павло Куш // Уряд. кур'єр. – 2021. – 1 жовт. (№ 190). — С. 1, 3. *Йдеться про твори про українсько-російську війну, в яких ветерани бойових дій і волонтери об'єктивно та популярно розповідають про справжні події на Сході України, і таким чином спростовують міфи російської пропаганди. Зокрема зазначено, що в Києві з'явився новий літературний хаб і тематична бібліотека "Ветеранський намет", а в 2019 року простір "Ветеранський намет" на міжнародному книжковому фестивалі "Книжковий Арсенал" став лідером продажу. В 2021 році на розкладках "Ветеранського намету" презентували значну кількість жанрових новинок: крім мемуарів чи документальних творів з'явилися книжки гумору і сатири та твори для дітей про війну (казки, книжки-розмальовки, комікси тощо).* Текст:

<https://ukurier.gov.ua/uk/articles/chitanka-u-kamuflyazhi/>

50. **Лугова Ю. Бойовики на Донбасі чотири рази порушили «тишу»: поранений український військовий** [Електронний ресурс] / Юлія Лугова // Fakty. ua : [веб-сайт]. – 2021. – 2 жовт. — Електрон. дані. *Йдеться про те, що з початку доби 2 жовтня російсько-окупаційні війська чотири рази порушили режим припинення вогню на Донбасі. Як повідомив прес-центр операції Об'єднаних сил (ООС) у Facebook один із українських воїнів отримав осколкове бойове поранення середньої тяжкості та був транспортований у госпіталь. За інформацією Штабу ООС противник*

обстрілював українські позиції біля Новозванівки, Мар'їнки та Станиці Луганської. Текст: <https://ukrainenews.fakty.ua/386336-boeviki-na-donbasse-chetyre-raza-narushili-tishinu-ranen-ukrainskij-voennyj>

51. **Лугова Ю. Медведчуку висунули ще одну підозру — в державній зradі і пособництві терористам** [Електронний ресурс] / Юлія Лугова // Fakty. ua : [веб-сайт]. – 2021. – 8 жовт. — Електрон. дані. *Йдеться про те, що народному депутату України від фракції «Опозиційна платформа – За життя» («ОПЗЖ») Віктору Медведчуку повідомили про нову підозру. За інформацією прес-служби СБУ підозра стосується організації контрабанди вугілля з тимчасово непідконтрольних Україні територій Донецької та Луганської областей. За версією слідства, мова йде про дії, спрямовані на підриг енергетичної незалежності України. Так, після окупації частини Донбасу Росія вирішила зірвати плани України щодо закупівлі вугілля на світовому ринку (у тому числі в ПАР). Щоб реалізувати цей план В. Медведчук вступив у змову з українськими чиновниками, які створили штучні перешкоди для поставок вугілля з ПАР. Згодом за сприяння народного депутата були організовані незаконні схеми для поставок вугілля з окупованого Донбасу на державні підприємства України, до реалізації яких, згідно з оперативними даними, виявилися причетні й представники російської влади. Наведено низку документальних даних, оприлюднених СБУ, зокрема: покази свідків у справі, інфографіку під назвою «Узгодження дій щодо фінансування терористичних організацій», де висвітлено незаконні схеми, в яких фігурує В. Медведчук, а також аудіозаписи розмов В. Медведчука з кремлівським куратором терористів В. Сурковим тощо. Зазначено, що в Генеральній прокуратурі України заявили про намір вимагати для В. Медведчука арешту або застави в 1 млрд. гривень.* Текст: <https://ukrainenews.fakty.ua/386786-medvedchuku-vydvinuli-ecshe-odno-podozrenie---v-gosizmene-i-posobnichestve-terroristam>

52. **Лугова Ю. На Донбасі поранений український воїн, окупанти тричі з початку доби порушували режим «тиші»** [Електронний ресурс] /

Юлія Лугова // Fakty. ua : [веб-сайт]. – 2021. – 5 жовт. — Електрон. дані.  
*Йдеться про те, що на Донбасі під час ворожого обстрілу позицій операції Об'єднаних сил (ООС) 5 жовтня був поранений український борець. Як повідомили в прес-центрі штабу ООС у Facebook, російські найманці тричі порушили режим припинення вогню з початку доби. За інформацією Штабу ООС ворожі збройні формування вели обстріли наших позицій біля Трьохізбенки, Новотошківського та Красногорівки.* Текст:

<https://ukrainenews.fakty.ua/386542-na-donbasse-ranen-ukrainskij-voink-okkupanty-trizhdy-s-nachala-sutok-narushali-rezhim-tishiny>

**53. Малі альянси зміцнюють локальну і світову безпеку : паралельно серед пріоритетів нашої держави – продовження тісної співпраці із країнами НАТО** // Уряд. кур'єр. – 2021. – 7 жовт. (№ 194). — С. 2. *Подано тези виступу міністра закордонних справ України Дмитра Кулеби на Варшавському безпековому форумі. Міністр окреслив пріоритетні напрямки зовнішньополітичної стратегії України, серед яких – європейська та євроатлантична інтеграція. Дмитро Кулеба висловив думку, що нині внаслідок агресивних дій Росії великим альянсам дедалі складніше підтримувати міжнародний мир і безпеку, тому великого значення набувають гнучкі регіональні формати та малі альянси, такі, як "Люблінський трикутник" із Польщею та Литвою, "Асоційоване тріо" з Грузією і Молдовою, "Квадрига" з Туреччиною. Посадовець відзначив, що російська окупація та мілітаризація Криму зруйнувала не лише територіальну цілісність України, а й усю безпекову ситуацію в Чорному морі, завдала удару по міжнародному правопорядку, створила перешкоди для торгівлі в Чорному морі. У цьому контексті міністр наголосив", що "тісніша співпраця України та країн НАТО, більша присутність НАТО в Чорноморському регіоні здатні відновити безпековий баланс", та рішуче відкинув принцип "не дратувати Росію", коли йдеться про політику НАТО у Чорному морі. Також Дмитро Кулеба подякував присутнім на заході міністрам закордонних справ Туреччини, Фінляндії та Польщі за активну*

участь їхніх країн у створенні Кримської платформи, спрямованої зокрема на подолання безпекових викликів мілітаризації тимчасово окупованого Росією українського півострова Крим.

Текст:

<https://ukurier.gov.ua/uk/news/mali-alyansi-zmicnyuyut-lokalnu-i-svitovu-bezpeku/>

54. **Малолеткова О. Україна та Ізраїль посилять взаємовигідне партнерство :** Президент Володимир Зеленський переконаний, що потенціал двосторонньої взаємодії має добрі перспективи / Оксана Малолеткова // Уряд. кур'єр. – 2021. – 6 жовт. (№ 193). — С. 2. *Йдеться про зустріч Президента України Володимира Зеленського з Президентом Ізраїлю Іцхаком Герцогом, який перебував в Україні з офіційним візитом. У заяві для засобів масової інформації (ЗМІ) за підсумками зустрічі Володимир Зеленський відзначив принципову підтримку Ізраїлем територіальної цілісності й суверенітету України, а також повідомив, що під час перемовин обговорено окремі аспекти ситуації на Близькому Сході та безпекові виклики, що нині постали перед Україною через війну на Сході держави та через окупацію Росією українського півострова Крим. Глава держави наголосив на значному потенціалі розширення співробітництва між двома державами та вказав на перспективні галузі для розвитку інвестиційної співпраці між Україною та Ізраїлем – ”нові технології, інновації, кібербезпека, охорона здоров'я, фармацевтика, космічні програми, банківська справа й фінанси, будівництво, сільське господарство”. За словами Володимира Зеленського, під час переговорів президенти обох країн окрему увагу приділили вишануванню пам'яті жертв Бабиного Яру та дійшли спільної думки про ”важливість продовження просвітницьких зусиль на національному та міжнародному рівнях з метою неповторення таких жахливих злочинів як Голокост, Голодомор 1932 – 1933 років в Україні”.*

Текст:

<https://ukurier.gov.ua/uk/articles/ukrayina-ta-izrayil-posilyat-vzayemovigidne-partne/>

55. **Необхідно засуджувати будь-які спроби легітимізувати анексію Криму** [Електронний ресурс] // *Голос України*. – 2021. – 6 жовт. (№ 190). — Електрон. дані. *Йдеться про спільну заяву щодо ситуації з правами людини в тимчасово окупованому Криму, яку від імені 40 держав виголосила перша заступниця міністра закордонних справ України Еміне Джапарова під час 48-ої сесії Ради Організації Об'єднаних Націй (ООН) з прав людини в Женеві. Зокрема, в документі вказано на грубі порушення Російською Федерацією (РФ) прав людини на тимчасово окупованому півострові та засуджено будь-яких спроби РФ легітимізувати анексію Криму. Крім того, Росії вкотре нагадали про необхідність дотримуватися прав людини, зокрема, негайно та повною мірою виконати наказ Міжнародного суду від 19 квітня 2017 року щодо поновлення діяльності Меджлісу кримськотатарського народу та припинення утисків кримських татар.* Текст: <http://www.golos.com.ua/article/351950>

56. **Оборонний бюджет – перш за все** [Електронний ресурс] // *Голос України*. – 2021. – 2 жовт. (№ 188). — Електрон. дані. *Йдеться про проведене у форматі відеоконференції засідання Комітету Верховної Ради України (ВР України) з питань національної безпеки, оборони та розвідки, на якому вирішено підтримати законопроект № 6000 про Державний бюджет України на 2022 рік у частині фінансування потреб органів сектора безпеки і оборони держави. Ухвалено також рішення щодо необхідності технічного уточнення порівняльної таблиці до законопроекту № 3196-д про внесення змін до Закону України "Про Службу безпеки України" щодо удосконалення організаційно-правових засад діяльності Служби безпеки України (СБУ). У своєму дописі у Фейсбуці член Комітету, народний депутат від фракції "Голос" Сергій Рахманін закликав звернути увагу на прикордонні війська, зокрема на ділянках україно-російського й україно-білоруського рубежу, де є реальна загроза для безпеки України. Парламентарій відзначив, що "росіяни збираються створювати нові угруповання і розширювати вже існуючі на різних ділянках україно-російського кордону, а також з боку окупованого*

Криму та на території Білорусі”, і саме через це, на його думку, державі слід звернути особливу увагу на збільшення фінансування Державної прикордонної служби України . Текст: <http://www.golos.com.ua/article/351833>

57. **Овчаренко Е. Обличчя українських воїнів** / Едуард Овчаренко // Слово Просвіти. — 2021. — 9-22 верес. (№ 36/37). — С. 5. Подано інформацію про те, що у Шевченківському національному заповіднику відкрили виставку заслуженого діяча мистецтв України художниці Марини Соченко ”Заради майбутнього України”, на якій вона представила свої кращі живописні роботи, створені за останні кілька років.

58. **Олена Кондратюк: ”Верховна Рада високо цінує підтримку Чехією наших євроатлантичних прагнень”** [Електронний ресурс] / Прес-служба Апарату Верхов. Ради України // Голос України. – 2021. – 7 жовт. (№ 191). — Електрон. дані. Йдеться про зустріч заступниці Голови Верховної Ради України (ВР України) Олени Кондратюк з Першим заступником Голови Сенату Парламенту Чехії Їржі Ружічкою у межах його офіційного візиту в Україну. Подякувавши Їржі Ружічку за участь у заходах із вшанування пам’яті жертв Бабиного Яру, Олена Кондратюк також звернулася з проханням підтримати рішення про визнання Голодомору 1932 – 1933 років в Україні геноцидом українського народу, а також позитивно оцінила створення групи підтримки Кримської платформи в Парламенті Чехії. Заступниця Голови ВР України проінформувала, що наразі Україна складає списки незаконно обраних депутатів Державної думи Російської Федерації (РФ) на виборах в окупованому Криму та надсилатиме їх усім європейським парламентам і міжнародним інституціям для запровадження відповідних санкцій. Також Олена Кондратюк відзначила, що для України важливо отримати план дій щодо членства в НАТО та зупинити ”Північний потік-2”, який є загрозою для енергетичної безпеки всієї Східної Європи, а також закликала ”посилювати економічну співпрацю в рамках Східного партнерства”. Своєю чергою Їржі Ружичка запевнив, що Чехія, безумовно, стоїть на позиціях територіальної цілісності України і невизнання анексії

Криму, а також наголосив, що вважає майбутнє членство України в Європейському Союзі (ЄС) вигідним не лише самій Україні, а й усьому ЄС, зокрема, для зміцнення безпеки на східних кордонах Європи. Текст:

<http://www.golos.com.ua/article/351998>

59. **Охрименко О. Дистанційна ідентифікація для переселенців і жителів ОРДЛО: стало відомо, коли запрацює механізм** [Електронний ресурс] / Ольга Охрименко // Fakty. ua : [веб-сайт]. – 2021. – 5 жовт. — Електрон. дані. Наведено тези інтерв'ю ресурсу «Новини Донбасу» заступника міністра з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України Снавера Сейтхалілева про нову систему ідентифікування в Пенсійному фонді онлайн для переселенців із Донбасу, які претендують на пенсію і соцвиплати та для осіб, що залишилися на окупованій території. Він зазначив, що система стане доступна з кінця жовтня та зауважив, що для осіб, які залишилися на окупованій території це означає відсутність необхідності їхати в підконтрольні Україні міста і там підтверджувати свою особу. Топчиновник роз'яснив нюанси користування ресурсом. Текст: [https://ukrainenews.fakty.ua/386473-](https://ukrainenews.fakty.ua/386473-distancionnaya-identifikaciya-dlya-pereselencev-i-zhitelej-ordlo-stalo-izvestno-kogda-zarabotaet-mehanizm)

[distancionnaya-identifikaciya-dlya-pereselencev-i-zhitelej-ordlo-stalo-izvestno-kogda-zarabotaet-mehanizm](https://ukrainenews.fakty.ua/386473-distancionnaya-identifikaciya-dlya-pereselencev-i-zhitelej-ordlo-stalo-izvestno-kogda-zarabotaet-mehanizm)

60. **Охрименко О. Зеленський помилував 31 засудженого ветерана: на кого із засуджених захисників України не поширюється помилування** [Електронний ресурс] / Ольга Охрименко // Fakty. ua : [веб-сайт]. – 2021. – 8 жовт. — Електрон. дані. Йдеться про те, що Президент України Володимир Зеленський 8 жовтня підписав указ про помилування 31 засудженого військовослужбовця. Зауважено, що жоден із тих, хто був перерахований в указі, не здійснював тяжких злочинів, а тому було рекомендовано звільнити їх з місць позбавлення волі. Роз'яснено, що комісія при президентові, складаючи список засуджених для помилування, брала до уваги тяжкість статті Кримінального кодексу України, вже відбутий термін, сімейний стан ув'язнених, а також, чи відшкодував винний збиток

потерпілим. Як відзначив голова комісії Андрій Гота, помилування не торкнулося ні засуджених за «тяжкими» статтями (вбивство), ні тих, хто скоїв «п'яне» ДТП. Текст: <https://ukrainenews.fakty.ua/386743-zelenskij-pomiloval-31-osuzhdenogo-veterana-na-kogo-iz-osuzhdenyih-zacshitnikov-ukrainy-ne-rasprostranyaetsya-pomilovanie>

61. **Охрименко О. На Донбасі російські найманці поранили двох воїнів ЗСУ** [Електронний ресурс] / Ольга Охрименко // Fakty. ua : [веб-сайт]. – 2021. – 2 жовт. — Електрон. дані. *Йдеться про те, що за добу 1 жовтня на Донбасі зафіксовано 14 ворожих обстрілів по українських позиціях, внаслідок чого було поранено двох військовослужбовців Об'єднаних сил, які наразі знаходяться в госпіталі у задовільному стані. Як повідомив прес-центр операції Об'єднаних сил (ООС) армія України підтвердила, що заборони на вогонь у відповідь немає і змусила ворога припинити вогневу активність. Зазначено, що під ворожий мінометний обстріл потрапила вулиця в Авдіївці — пошкоджено житлові будинки і прилеглу територію. Також російські найманці обстрілювали українські позиції біля Новозванівки, Новоолександрівки, Лебединського, Луганського, Водяного, Новолуганського, Кримського; біля Первомайського та в районі селища Нью-Йорк було скинуто гранатометні постріли.* Текст: <https://ukrainenews.fakty.ua/386311-na-donbasse-rossijskie-naemniki-ranili-dvuh-voinov-vsu>

62. **Понад 80 тисяч переселенців потребують житла** // Уряд. кур'єр. – 2021. – 2 жовт. (№ 191). — С. 2. *Йдеться про форум "Внутрішнє переміщення в Україні: сучасні виклики та перспективні рішення", під час якого віце-прем'єр-міністр – міністр з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій Олексій Резніков окреслив низку проблем, які турбують внутрішньо переміщених осіб (ВПО), найголовніша серед яких – житло. Урядовець розповів про роботу уряду в цьому напрямку, зокрема нагадав, що спільно з урядом Німеччини започатковано програму надання пільгових іпотечних кредитів на 20 років для ВПО з річною ставкою всього 3 %. Також підписано рамкову угоду між урядами України і Туреччини, якою*

передбачено будівництво 500 квартир у Херсоні, Миколаєві та Києві до 2024 року, та тристоронній меморандум між Міжнародною організацією з міграції та містами Сєверодонецьк і Краматорськ, завдяки якому буде залучено 22,1 мільйона євро на будівництво та придбання квартир для ВПО в цих містах. Олексій Рєзніков відзначив, що уряд "шукає стратегічні рішення", наприклад, схвалено Стратегію економічного розвитку Донецької і Луганської областей і найближчим часом буде внесено пакет законопроектів для її реалізації. "Тобто маємо комплекс програм, якими можуть скористатися різні категорії ВПО. І будемо їх масштабувати. Адже житло – це саме про визначеність і про впевненість", — резюмував віце-прем'єр-міністр. Текст: <https://ukurier.gov.ua/uk/news/ponad-80-tisyach-pereselenciv-potrebuyut-zhitla/>

**63. Рибальченко В. Захисникам вирішили не платити?**  
[Електронний ресурс] / Володимир Рибальченко // Голос України. – 2021. – 1 жовт. (№ 187). — Електрон. дані. Йдеться про перевірку представниками секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України (ВР України) з прав людини низки об'єктів на території Запорізької області. Зокрема під час візиту в обласний територіальний центр комплектування та соціальної підтримки з'ясувалося, що існує заборгованість перед військовослужбовцями за серпень із виплати грошової компенсації за піднаймання житлових приміщень на загальну суму 159 тисяч гривень. Крім того, "військовослужбовці скаржилися на відсутність можливості реалізації права на відпочинок у зв'язку з наявністю на час особливого періоду обмеження щодо одержання ними додаткової відпустки як учасниками бойових дій". Заборгованість із виплати матеріальної допомоги на оздоровлення на загальну суму понад 11 мільйонів гривень, на вирішення соціально-побутових питань (204 тисячі), одноразової допомоги під час укладання першого контракту (2,7 мільйона), а також за перебування у відрядженні (68 тисяч) також виявлено і під відвідування військової частини А1978 в Запоріжжі. Зазначено, що пропозиції Уповноваженого ВР

України з прав людини щодо вирішення вищезгаданих питань спрямують до відповідних органів військового управління.

Текст:

<http://www.golos.com.ua/article/351760>

64. **Саетм Латвії готовий до активної роботи в рамках Кримської платформи** [Електронний ресурс] / Прес-служба Апарату Верхов. Ради України // *Голос України*. – 2021. – 8 жовт. (№ 192). – Електрон. дані. *Йдеться про зустріч заступниці Голови Верховної Ради України (ВР України) Олени Кондратюк із Віце-спікеркою Саєйму Латвійської Республіки Дагмарою Бейтнер-Ле Галла, яка перебувала з офіційним візитом в Україні. Олена Кондратюк відзначила посилення міжпарламентських зв'язків між державами та подякувала за те, що "Латвія на високому рівні представлена на заходах із вшанування пам'яті жертв трагедії Бабиного Яру". Сторони обговорили спільне історичне минуле двох народів і відновлення та збереження історичної пам'яті про злочини тоталітарних режимів, а також питання євроатлантичної інтеграції України та взаємодії в Парламентській асамблеї Ради Європи (ПАРЄ) у межах формату Балтік+ та активізації співпраці України з ініціативою Трьох морів. Співрозмовниці домовилися скоординувати зусилля щодо проведення заходів Кримської платформи, зокрема, Латвія планує організувати велику міжнародну конференцію з питань окупації Криму як прикладу порушення міжнародного права. Олена Кондратюк закликала спільно реагувати на гібридні загрози, які стоять перед обома країнами та безпекою в усій Європі, зокрема, акцентувала увагу на необхідності спільно протистояти Північному потоку-2 як геополітичному проекту Російської Федерації (РФ) та застосувати "всі можливі санкції до обраних в окупованому Криму депутатів Держдуми РФ та організаторів незаконних виборів".* Текст: <http://www.golos.com.ua/article/352070>

65. **Терещенко І. Луганщина: Осередок безпеки в зоні бойових дій** [Електронний ресурс] / Іван Терещенко // *Голос України*. – 2021. – 7 жовт. (№ 191). — Електрон. дані. *Йдеться про відкриття нової сучасної*

поліцейської станції в прифронтовому місті Золоте на Луганщині. Зазначено, що станція надаватиме повний спектр правоохоронних послуг населенню Гірської громади, що розташована в безпосередній близькості до лінії розмежування. За словами першого заступника голови Луганської облдержадміністрації (ОДА) Олексія Смирнова, такі осередки безпеки дають змогу жителям віддалених населених пунктів отримувати якісний поліцейський сервіс, а головний поліцейський області Олег Григоров подякував за підтримку та допомогу в облаштуванні станції всім причетним та зауважив, що "це не перша і не остання поліцейська станція, яка відкривається на Луганщині". . Текст:

<http://www.golos.com.ua/article/352037>

66. **Треба посилити санкції проти країни-агресора** [Електронний ресурс] // Голос України. –2021. – 5 жовт. (№ 189). — Електрон. дані. Йдеться про виступ народного депутата України, лідера партії "Європейська солідарність", п'ятого Президента України Петра Порошенка на міжнародній безпековій конференції у Швеції. Політик закликав до продовження і посилення політики санкцій проти Росії як країни-агресора та окреслив своє бачення ключових викликів перед східною політикою Європейського Союзу (ЄС). Петро Порошенко наголосив, що Захід має оновити підходи до відносин із країнами "Східного партнерства", особливо з країнами, які чітко проголосили курс на інтеграцію з ЄС та уклали угоди про асоціацію, – Україною, Грузією та Молдовою. На думку лідера "Європейської солідарності", для подальшої ефективної діяльності "Східне партнерство" потребує "нового сенсу, амбітного порядку денного, чіткого бачення майбутнього, а головне – політичної волі об'єднаної Європи". Петро Порошенко запропонував "створити наше спільне майбутнє шляхом формування "Східного партнерства 2.0" на основі Стратегії східного розширення", яка "вимагає політичного лідерства з боку Євросоюзу та розумного поєднання наявних реалій з оновленими механізмами та інструментами, випробуваними в рамках попередніх хвиль розширення

*Союзу, зокрема поглибленою секторальною інтеграцією, посиленою фінансовою підтримкою” . Текст: <http://www.golos.com.ua/article/351908>*

**Підготовлено Відділом інформаційного забезпечення органів влади  
Національної бібліотеки України імені Ярослава Мудрого**

**Відповідальний за випуск Н. Я. Зайченко  
12 жовтня 2021 р.**